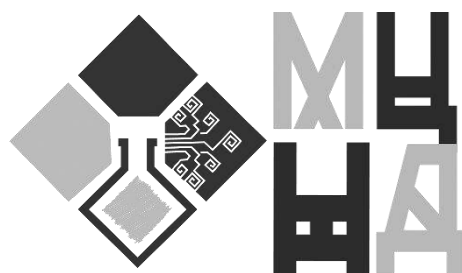

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПЕРІОД ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В СВІТОВІЙ НАУЦІ: ЗАДАЧІ ТА ВИКЛИКИ

| 22 травня 2026 рік
м. Полтава, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2026

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Кохан Д.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 19 від 21.05.2026 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 168 від 26.01.2026**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

П 26 **Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та виклики:** збірник наукових праць з матеріалами VII Міжнародної наукової конференції, м. Полтава, 22 травня, 2026 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2026. — 566 с.

ISBN 978-617-8582-46-3

DOI 10.62731/mcnd-22.05.2026

Викладено матеріали учасників VII Міжнародної наукової конференції «Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та виклики», яка відбулася 22 травня 2026 року у місті Полтава.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2026

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2026

ISBN 978-617-8582-46-3

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2026

СЕКЦІЯ XXVI. ФАРМАЦІЯ ТА ФАРМАКОТЕРАПІЯ

НАДАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ ЗА ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ ЛІКИ»

Лохвич Вікторія Валеріївна

здобувачка вищої освіти, 5 курс

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Україна

Гала Лілія Олексіївна

доктор фармацевтичних наук,

професор кафедри організації та економіки фармації

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Україна

Цукровий діабет (ЦД) можна вважати серйозним медико-соціальним викликом сучасності, що спричиняє значний економічний тиск на систему охорони здоров'я України. За даними ВООЗ, понад 589 млн людей у світі мають ЦД, що становить приблизно 11,1% населення віком 20-79 років, і передбачається подальше зростання цього показника до 853 млн осіб до 2050 року [1]. Епідемія ЦД має значні наслідки для якості життя пацієнтів, оскільки призводить до серйозних наслідків та ускладнень, включаючи ураження нирок, очей, нервової та серцево-судинної системи, а ЦД входить в десятку найбільш поширених причин смертності населення у світі.

Мета дослідження – аналіз надання фармацевтичної допомоги хворим на ЦД за програмою «Доступні ліки».

В Україні офіційно пацієнтів із ЦД нараховується близько 1,2 млн осіб, проте експерти допускають, що кількість хворих фактично може бути в 1,5-2 рази вищою внаслідок недостатньо розвиненої системи спостереження й діагностики на рівні первинного медичного контакту пацієнта з системою охорони здоров'я [2].

За даними ВООЗ, у період 2010-2017 рр. медичні витрати з кишень українців становили 40-45% від загальних витрат на охорону здоров'я, що було одним із найвищих показників у європейському регіоні та створювало тяжке фінансове навантаження на населення [3]. Така ситуація спонукала державу до розроблення нового механізму забезпечення пацієнтів лікарськими засобами через програму реімбурсації. У квітні 2017 року Урядом було запроваджено програму «Доступні ліки» [4], яка передбачала безоплатний відпуск лікарських

засобів або надання їх на умовах часткової оплати.

Попри значні результати, досягнуті за період із 2017 по 2025 рр., включаючи розширення номенклатури препаратів до 610 торгових назв, обов'язкове залучення з 01.07.2025 до участі у програмі «Доступні ліки» всіх ліцензованих аптечних закладів України [4,5], практична реалізація програми стикається з численними проблемами економічного та організаційного характеру, які обмежують її ефективність та справедливість надання послуг.

Аналіз відкритих джерел [6,7] вказує на найвищі показники виписування електронних рецептів при ЦД упродовж чотирьох місяців 2026 року в м. Київ – 1674, Дніпропетровській – 1447 та Львівській областях – 1313. Щодо статистики захворюваності за період 2024-2026 рр. встановлено, що найбільше випадків зафіксовано в таких областях як Дніпропетровська – 336508, Львівська – 229748 випадків та Харківська – 202077 випадків. У м. Київ за на вищевказаний період виявлено 193270 випадків захворювання.

На рахунок інсулінозалежного діабету встановлено наступні показники: 190501 випадків у Дніпропетровській області, 118421 – у Львівській, 113154 – у Харківській та 134909 – у м. Київ.

У межах програми відшкодування [7] за період 2024-2026 рр. було виписано 9,12 млн рецептів, із них для лікування ЦД 1687551 рецептів, на інсулін безоплатно або з доплатою – 3214972 рецепти. Виходячи зі статистичних даних [8], можна говорити про абсолютне домінування призначення лікарських засобів метформіну за програмою реімбурсації серед інших препаратів. Статистика призначень метформіну наведена у таблиці.

Таблиця 1

Електронний рецепт на лікарські засоби: деталізація погашення

Відшкодування за упаковку	Кількість погашених рецептів				
	без доплати	до 10 %	до 25 %	до 50 %	до 75 %
до 100 грн	653,5 тис.	34,5 тис.	356,2 тис.	1,3 млн	13,1 тис.
100 - 199 грн	236,8 тис.	6,7 тис.	151,2 тис.	287,4 тис.	8,5 тис.
200 - 499 грн	404,3 тис.	41,5 тис.	58,8 тис.	–	–
500 - 999 грн	–	251,5 тис.	240,1 тис.	–	–

Можна констатувати, що серед усіх виписаних рецептів за програмою «Доступні ліки» питома вага таблетованих лікарських засобів для лікування ЦД становить 18,5%, а препаратів інсуліну – 35,5%. Бажаним препаратом для хворих на ЦД за даними статистики є метформін, що найчастіше призначається.

Список використаних джерел:

1. International Diabetes Federation. Diabetes facts figures. URL: <https://idf.org/about-diabetes/diabetes-facts-figures>.
2. Центр громадського здоров'я України. Що треба знати про цукровий діабет: типи, симптоми, ускладнення. 14.11.2022. URL: <https://phc.org.ua/news/scho-treba-znati-pro-cukroviy-diabet-tipi-simptomi-uskladnennya>.
3. Мельник А. Трансформаційна модель ринку охорони здоров'я в Україні в умовах сучасних викликів. Вісник економіки. 2022. № 2. С. 111–127.
4. Міністерство охорони здоров'я України. Доступні ліки. URL: <https://moz.gov.ua/uk/dev-dostupni-liki>.
5. World Health Organization. Diabetes. URL: <https://www.who.int/health-topics/diabetes>.
6. Електронна карта місць відпуску лікарських засобів за електронним рецептом. URL: <https://nszu.gov.ua/dashboards/elektronna-karta-misc-vidpusku-likarskix-zasobiv>.
7. Електронний рецепт на лікарські засоби: деталізація створених рецептів. URL: <https://nszu.gov.ua/dashboards/detalizaciia-vipisanix-elektronnix-receptiv-na-lika>.
8. Електронний рецепт на лікарські засоби: деталізація погашення. URL: <https://nszu.gov.ua/dashboards/elektronnii-recept-na-likarski-zasobi-detalizaci>.